

האם יהושע בן-נון שיקם את פליטי כנען? * מי "מטורף"? * מדוע אין משה דיין ממלא את חובתו בכנסת? * האם "באלאגן" הוא פרלמנטרי? * לקראת מלחמה אטומית במרחב?

יהושע הבכור

צעקות מכל חלקי הבית. צעקות אלה גברו ותכפו במשך הגאום הקצר, ורק חלק קטן מהן נרשמו בפרוטוקול:

אורי אבנרי: כבוד היושב-ראש, כנסת נכבדה.

לא יכולתי להצביע נגד הצעה הכוללת את יישוב בעיית הפליטים, דבר שאני דוגל בו בכל לבי. לכן לא הצבעתי נגד הצעת חבר הכנסת תמיר, למרות שאני מסכים לכל מילה שאמר עליה חבר הכנסת מיקונים, מתקומם נגד כל מילה שאמר חבר הכנסת תמיר, ונרעד מהצעת שר החוץ להעביר הצעה זו לדיון בוועדה. זהו שלב בהידודרות הממשלה לעבר הסיפוח המעשי של השטחים המוחזקים!

צריך להיות ברור לכל שהתנחלות פירושה — סיפוח, וסיפוח פירושו — הכרזת-מלחמה על העולם הערבי, הכרזת-מלחמה על העם הערבי הפלסטיני. קיבוץ אחד שיוקם, נקודת-התיישבות יהודית אחת שתקום בשטחים אלה — זוהי הכרזת מלחמה הרת-סכנות.

דבורה נצר (מפא"י): אדם שנמנע, אין לו דעה. אתה מביע דעה! **אורי אבנרי:** גבירתי, אני יודע מה הן זכויותי.

התיישבות באזורים אלה היא הכרזת מלחמה על ערביי פלסטין, שיראו בה איום על גרושם מן הארץ, ויהיו הדיבורים כאשר יהיו. זוהי עזרה ישירה לאנשי אל-פתח, המנסים כיום להשתלט על ערביי ארץ-ישראל, כדי לפתוח במלחמת-גרילה נרחבת נגד מדינת-ישראל. לא במקרה פתח חבר הכנסת תמיר את דבריו בפסוק מספר יהושע. יהושע לא שיכן פליטים. יהושע בא לארץ כדי להשמיד את האוכלוסיה הקודמת ולפנות מקום להתנחלות ישראלית — ומי שמסתמך היום על ספר יהושע, רומז בגלוי לאן מכוונים הדברים.

שמואל תמיר (המרכז החופשי): אתה יכול להפוך שחור ללבן! אתה לא תדבר על השמדה! אתה קראת למשה דיין ולי בסוף מאי: מחרחרי-מלחמה!

יעקב בן (פא"י): אתה ואל-פתח בדעה אחת!

אורי אבנרי: אותם המטיפים כיום לסיפוח, לא התפרסמו בעבר כלוחמים למען זכויות ערביי ישראל, כאשר המיעוט הערבי היווה רק 12% של האוכלוסיה במדינה. עכשיו אתם מדברים על מדינה שבה יהיו הערבים 35%, שבה הם יהיו 45% תוך עשר שנים ורוב תוך 20 שנה. אתם רוצים כי נאמין לכם שלא להאמין אתם רוצים לתת שוויון זכויות!

שמואל תמיר: אל תאייס!

„השתפכות משונה" ומר אבן

והי רוגמה של התפרצות אירציונלית, והיא מראה איך יכולים יצרים לאומניים להעביר ביר רוגמה כזו. כל ילד שבתי-ספר יודע כי אלהים שמועלם עליו יהושע, הדבר הפתיע את כל אוכלוסיית כנען, ורק חברי הכנסת הנכבדים לא שמעו על כך מעולם. הדבר הפתיע אותם עד כדי כך, שח"כ אברהם ביטון, מאחדות-העבודה, קרא לי בשיא הסערה: „מטורף!" ח"כ ביטון לא קרא, כנראה, מעולם את ספר יהושע, שבו יש עשרות פסוקים כגון „כי תחנה, יהיה למען אותם, ללבם ציונה המלחמה את ישראל, למען חרימם, לבלתי היות להם מלחמה, כי למען השמים, כאשר ציונה ה' את משה"; או „ויצאם לפי חיל, ויהיו איתם, כאשר ציונה משה עבד ה'"; או „את כל האדם היכו לפי חרב, עד השמידם אותם, ולא השאירים כל נשמה" — שלושה פסוקים הלוקחים מפרק אחד בלבד (יהושע י"א).

אבל הסערה השיגה את שלה. היא הכריחה את שר-החוץ, אבא אבן, לקום עוד פעם ולהגיב על דבריו:

שר-החוץ אבא אבן: הסכמת הממשלה לדון בענייה מסוימת אין משמעות ממנה קביעת עמדה לגבי ההצעה או לגבי נימוקי המציע. הדברים אמורים לגבי ההשתפכות המסור נה שהשמיע חבר הכנסת אבנרי לגבי סעיף שהועבר לדיון בוועדה. ליתר בהירות: את נימוקי הסתייגותה של הממשלה מן הדעות שהשמיע חבר הכנסת תמיר מעדיפה הממשלה להשמיע בוועדה ולא במליאה; זוהי זכותה ואפילו חובתה לאחריה.

כך הוכנס לפרוטוקול כי הממשלה מסתייגת בפירוש מהצעתו של תמיר — דבר שלא נאמר עלייך אבן קודם, כשהציע להעביר את הדברים להצעה.

זה טוב. אבל זה לא משנה את העובדה, כי אבן עיקם את האמת. במציאות הפרלמנטרית הישראלית, העברה לוועדה יש בה גושפנקה של הסכמה להצעה — והדבר נאמר עלייך דוברי הממשלה עשרות פעמים, כשביקשו להוריד את הצעותינו שלנו מסדר-היום.

יתכן כי אבן הרגיש בכך, כי הדבר הוסיף להטרד אותו. ליל-לשבת נאם גאון בר חור לנושא זה, גינה למעשה את יהושע והעלה על נס, כנגדו, את גישתו האנושית של הנביא ישעיהו.

התקפתו האישית של אבן עלי מובנת, לאור הדברים שאמרנו עליו יום לפני כן, בנאומו הגדול בחיכות המדיני (ראה מיסגרת). נראה כי הצלחנו להרגיז אותו, אף כי הוא לא הגיב בעת השמעת הנאום עצמו. לעומת זאת הגיבו בקריאות שונות גולדה מאיר, יעקב חזן ואחרים — קריאות שלא נקלטו, כערי, בפרוטוקול. אך הקריאות שסקו באמצע התודעת — והמחרס הדברים בשמעת בצמר, כאשר משמעותן אזהרותינו הפלה חודרת לתודעת ח"כים. כמה מתנגדינו החריפים ביותר ניגשו אלינו לאחר מכן, הודו כי הניתוח שלנו הטרד את מנוחתם.

דין מחרים את הכנסת

זרנו דאותם הנושאים כאשר עלו לדיון שתי הצעות להאריך את תוקפן של תקנות הנתחיה נגד. הניצול את האזמדה כדי לעייר זרזים מסויימים של המצירות החדשה. הנתחיה גורמה להוצאת זאת הגיבו בקריאות שונות גולדה מאיר, יעקב חזן ואחרים — קריאות שלא נקלטו, כערי, בפרוטוקול. אך הקריאות שסקו באמצע התודעת — כמה מתנגדינו החריפים ביותר ניגשו אלינו לאחר מכן, הודו כי הניתוח שלנו הטרד את מנוחתם.

אורי אבנרי: היה ברור מראש שחוק זה מוכרח לעורר את הכנסת להבעת דעה בי ענייני הגי'א, ולכן אני מצטער — לא חיליה על זה שהרמה-שפטים באת הנח, אלא על זה ששר הביטחון לא בא הנח, הייתי מעדיף אילו הוגש החוק הזה לכנסת באת דחוק על ידי שר הביטחון, שהעדרו הקבוע והשיטתי מן הכנסת הוא תופעה-שליקבע בבית הזה, מאז התי-מנותו לתפקידו.

אריה כהיר (רפ"י): אני מצטער שעד עתה הכנסת לא ביקשה משר-הביטחון למסור לנו דיון-חשבון על מצב הביטחון.

אורי אבנרי: אני חושב שכנסת-ישראל צריכה לתת את דעתה על ענייני הביטחון, אם כי יש ודאי חברים בבית הסנורים אחרת, ושר-הביטחון עצמו ודאי ביניהם.

„מלחמת גרילה: המילה גרילה היא ספרדית במקורה, ופירושה „מלחמה זעירה". בעוד שלוחמי גרילה לבדם מעולם לא השיגו ניצחון במלחמה, ואין להעי- לות על הדעת שהם יכולים להכריע במלחמה, הרי יכולה פעילותם להספיק כדי למנוע ניצחון מן הצד השני."

גדרה זו של האנציקלופדיה הבריטית מתאימה לפעולתנו בכנסת בשבוע האחרון. בי- משך שלושת הימים עלתה סיעת-היחיד שלנו חמש פעמים על הדוכן, יותר מכל סיעת- גח"ל, על 23 חבריה. בכל הפעמים האלה הסתערנו על המחנה הגדול של שאופי-הסיפוח ואבירי האימפריה העברית.

למעשה, נשארנו הכוח היחיד בכנסת המסוגל לנהל מלחמה זו ללא רתיעה, ללא גימגום וללא דור-רפופיות, מתוך גישה ישראלית לאומית.

ידענו שאין בכוחנו למגר את הכוח העדיף של הדמוגיה הלאומנית. אך ביקשנו לנטרל

יהושע אחרי חורבן יריחו (עם רחב הזונה)

את כוחה, לעצור את התקדמותה, למנוע מוגפה של דיבור. אותה שעה ביקשנו להשמיע תוכנית ברורה ומעשית של שלום.

לכן ניצלנו כל הזדמנות, כל ויכוח שעמד על סדר-היום, כל מכשיר הנתון בידנו, כל תח- בולה פרלמנטרית חוקית, כדי להתקיף ללא-לאות מכל כיוון אפשרי, צפוי ובלתי-צפוי, תוך ניצול גורם ההפתעה.

„אתה ואל-פתחי!"

שבוע נפתח בסיכום הויכוח על מצב-התעסקות. אחרי המבוכה, יגאל אלון, (התחכם עם „ידידי חברי הכנסת הנחלת" של מדינת-העבודה, ונתחייב לפעול שם במלוא המרץ, הצענו להחליט קצרה שהבליטה — בין השאר — את חובת-החיוני לגשת ליישוב הפליטים.

השבוע נסתיים בסערה, שגרמו לה בהתקפת-נגד נמרצת על התעמולת לסדר-היום, שרכזה זה כאשר הציג שמואל תמיר, איש המרכז החופשי, הצעה מחולקת לסדר-היום, שרכזה יחד התנחלות ישראלית בשטחים המוחזקים ויישוב בעיית הפליטים.

תמיר, המנסה בכל כוחו להיאחז בזנב הסוס של הסיפוח, אחרי שלא נשאר מקום על האוכף, פתח את נאומו בפסוק מספר יהושע: „ויאמר יהושע אל בני ישראל: עד אנה אתם מתרפים לבוא לרשת את אבן אבן, בשם אשר נתן לכם ה' אלוהי אבותיכם."

היה ברור כי אבן אבן, בוש הממשלה, ידרוש להסירה מסדר-היום, אך לתדהמת רבים, ובכללם אנשי מפ"ם, הציג להעבירה להצעה.

„העברה להצעה" פירושה, למעשה, מתן גושפנקה ממשלתית להצעה. כך זה מקובל בכנסת. עד כה הציגה הממשלה תמיד להסיר מסדר-היום את כל ההצעות שנגעו לעתיד השטחים — ובכלל זה הצעה שלנו לסדר-היום כדבר הקמת פרוציה של ישראל ומדינה פלסטינית. הפעם סתמה הממשלה מנוחה זה — בלי ספק תחת לחץ שרי גח"ל בממשלה.

ח"כ מיקונים הציג להסיר את ההצעה מסדר-היום. לא הסתפקנו בכך. סברנו שחיוני הוא להשמיע נאום נוסף, חריף וקיצוני יותר, נגד הרעיון המסוכן של הקמת יישובים בשטחים המוחזקים — פעולה שתסתמו את הגולל על כל אפשרות של שלום. למן התמשנו בטכסיס פרלמנטרי — הימנעות מהצבעה — כדי לזכות בזכות-הדיבור.

בעוד שדברי מיקונים, שהיו מתונים-יחסית, נתקבלו בשקט, הרי נתקבלו דברי בגל של